

בתי המשפט

ת"א 59788-12-19

בבית המשפט המחוזי בירושלים

תאריך: ל' שבט תשפ"ג, 21 פברואר 2023

בפני: כב' השופט אלכסנדר רון

בעניין: רפאל שרביט

ע"י ב"כ עוה"ד חייט, דויד

התובע

נגד

1. תמר בהירי

2. דגנית כץ

3. איתן בהירי (נמחק)

4. אלון כפתורי (נמחק)

5. לי טל מרקוס

ע"י ב"כ עוה"ד בראון, מרקוס

הנתבעים

1

פסק דין

2

3

1. כללי

4

5 פסק דין בתובענה שהוגשה על ידי מי שלטענתו, אמור היה, על פי צוואה שבוטלה, לרשת את

6 דירת אמו. זאת, בטענה לרשלנות מקצועית כלפי עו"ד, ובנסיבותיו של הליך זה כלפי יורשיו. על

7 פי הנטען, רשלנות עורך הדין גרמה לבטלות הצוואה, ובעקבות זאת אבדה לו ירושתו. בתמצית

8 הדברים, כך פורטה טענתו בסעיף 3 לתצהירו, בלשונו הוא:

9

10 "זוהי תביעת נזק, שהגשתי נגד יורשו של המנוח עו"ד יואב בהירי ז"ל (להלן:

11 "עו"ד בהירי ז"ל"), בעילה של רשלנות מקצועית וייצוג כושל שאנו מייחסים לו

12 בייצוג המשפטי שמנתן לאמי המנוחה יקוט שרביט ז"ל (להלן: "אמי המנוחה")

13 בקשר עם עריכת צוואתה האחרונה, שבעטיים נגרם לי, כצד שלישי (הנהנה

14 העיקרי עפ"י הצוואה) נזק כספי בסכום התביעה.

15

16

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 59788-12-19

בפני: כב' השופט אלכסנדר רון

תאריך: ל' שבט תשפ"ג, 21 פברואר 2023

2. מסגרת הדיון

- 1
- 2
- 3 העובדות הצריכות לעניין, למעשה כולן, אינן שנויות במחלוקת, והגם שאיפשרתי דיון ראייתי
- 4 (חקירת מצהירים), לא היה בכך כדי לשנות. להלן עובדות המסגרת להליך זה.
- 5
- 6 א. ביום 2.8.08 ערך עו"ד בהירי ז"ל את צוואתה האחרונה של אמו של התובע. על פי
- 7 צוואה זו, ככל שניתן היה צו לקיומה, צפוי היה התובע לרשת את דירתה (ואת יתר
- 8 הכספים והזכויות המצויות בעיזבונה, הורישה המנוחה לכל ילדיה בחלקים שווים).
- 9 בתוך כך יצוין, אם גם במאמר מוסגר, על רקע טענות רבות שהופנו כלפי צוואה זו
- 10 מצד מי מבין אחיו של התובע, שעל פי צוואה קודמת (משנת 2003) הורישה האם את
- 11 עיזבונה לעשרת ילדיה בחלקים שווים, ולא זכה התובע בדירה עליה נסבה המחלוקת
- 12 בעקבות הצוואה שבמוקד הליך זה.
- 13
- 14 ב. כלפי הצוואה הוגשו הן בקשה לקיימה והן התנגדות. אלה נדונו והוכרעו על ידי בית
- 15 המשפט לענייני משפחה (להלן – "בית המשפט"). לאחר דיון ראייתי מלא, ניתן ביום
- 16 9.1.18 פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה בהליכים המאוחדים (ת"ע 37881-
- 17 01-15 על ידי כב' סגן הנשיא מ' הכהן). לאמור בפסק דין זה אתייחס בהיבטים
- 18 הרלוונטיים במעלה הדרך, ולשלב זה די בכך שאקבע שצוואת אמו של התובע משנת
- 19 2008 נפסלה. צו לקיומה – לא ניתן. התובע דן אף חויב בהוצאות.
- 20
- 21 ג. על פסק דין זה הוגש ערעור למותב תלתא של בית משפט זה – עמ"ש 51411-02-18.
- 22 הערעור נדחה ביום 29.4.2008, תוך שחויב התובע בהוצאות, בשנית.
- 23

ת"א 59788-12-19

בבית המשפט המחוזי בירושלים

תאריך: ל' שבט תשפ"ג, 21 פברואר 2023

בפני: כב' השופט אלכסנדר רון

1 ד. לאחר זאת הוגשה התביעה דן כלפי יורשיו של עורך הצוואה, כשבבסיסה, כאמור,
 2 טענת התובע שבשל רשלנותו של עו"ד בהירי המנוח, בוטלה הצוואה, ואיבד הוא את
 3 הדירה שקיווה לרשת מאמו.

4

5 3. פסקי הדין שניתנו בעניינה של הצוואה

6

7 האמור בפסיקה זו, שהיתה מזה שנים לפסיקה חלוטה, מהווה את אבן הפינה לדיון בהליך זה,
 8 ואת עיקר הדברים נדרש להביא.

9

10 א. שלוש טענות נדונו במסגרת פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה הנ"ל (להלן -
 11 "פסק הדין"). הראשונה נגעה לשאלת כשרות המנוחה; השנייה לשאלת קיומם של
 12 פגמים בצוואה בדגש על סוגית העדים; והשלישית למעורבות מי שהיה באותו הליך
 13 המשיב, הוא התובע דן, בעריכת הצוואה כשברקע סעיף 35 לחוק הירושה.

14

15 ב. ביחס לכשרות המנוחה, לאחר דיון הגיע בית המשפט למסקנה שהייתה המנוחה
 16 כשרה לעריכת צוואה (סעיף 31 לפסק הדין), ונדחת, אפוא, סוגיה זו לשולי הדיון.

17

18 ג. סוגיית העדים לצוואה, מהותית שבעתיים בשים לב לכך שאלמנתו של עורך הדין
 19 בהירי ז"ל, מי שהייתה לאותה העת אשתו, היא יורשתו והייתה היא גם עדת ההגנה
 20 בהליך זה, נמנתה עם עדי קיום הצוואה, ומצא בית המשפט בעייתיות מוכחת בנוגע
 21 לנסיבות חתימתה כעדה על הצוואה. כך נכתב ביחס לעדה זו בסעיף 46 של פסק הדין,
 22 בדרך לפסילת עדותה:

23

24 "עדה זו העידה מפורשות, כי לא נכחה כאשר הקריאו למנוחה את הצוואה,
 25 לא שאלה את המנוחה האם זו צוואתה, לא שאלה אותה האם היא מבינה

בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 59788-12-19

תאריך: ל' שבט תשפ"ג, 21 פברואר 2023

בפני: כב' השופט אלכסנדר רון

1 את מה שכתוב בצוואה, ורק חתמה לבקשת בעלה המנוח היכן שהראה לה,
 2 ומיד לאחר מכן עלתה מהמרתף אל הבית (ראה שורות 23-15 עמ' 21
 3 לפרוטוקול מיום 16/5/17). הגב' בהירי אף העידה מפורשות כי לא קראה
 4 את המסמך עליו חתמה, וסמכה על בעלה וחתמה היכן שהורה לה בלי
 5 לשאול שאלות ובלי לדבר עם איש מהנוכחים בחדר (ראה: שורה 14, עמ'
 6 21; שורות 1-4, שורות 13-14 עמ' 29; ושורה 14 עמ' 22 לפרוטוקול)."

7
 8 מטעמים שפורטו אף לא היה בדעת בית המשפט מקום להחיל על הפרשה את סעיף
 9 25 לחוק הירושה ולהכשיר את הצוואה למרות הפגם שנפל בה. בין טעמיו לכך הייתה
 10 מעורבות התובע דן בעריכתה, זאת בניגוד לסעיף 35 לחוק הירושה, ואלה נסיבות
 11 בהן לא נמצא לנכון לרפא את הפגמים שנפלו בעריכת הצוואה.

12
 13 ד. החמור שבפגמים נוגע למעורבות התובע בעריכת הצוואה. על פי סעיף 57 לפסק
 14 הדין :-

15
 16 "מהראיות שנשמעו בפני עולה בבירור כי המשיב הוא שהסיע את המנוחה
 17 לעו"ד בהירי ביחד עם עד הקיום לצוואה – רפאל קריספין ז"ל (ראה שורות
 18 25-17 עמ' 59 לפרוטוקול); וכי המנוחה הייתה פעם אחת אצל עו"ד בהירי
 19 לצורך עריכת הצוואה (עדות המשיב, שורות 27-28 עמ' 59; שורות 5-6 עמ'
 20 60 לפרוטוקול)."

21
 22 חשוב מכך שבעתיים סעיף 64 לפסק הדין המסכם את הדין בנסיבות עריכת הצוואה,
 23 תוך שמלמדים הדברים על נוכחותה בחדר של הגב' בהירי לצד המשיב במועד
 24 החתימה :-

25
 26 "לפיכך, אני מקבל עדות הגב' בהירי לפיה המשיב נכח בחדר ביחד עם
 27 המנוחה ועו"ד בהירי, בעת החתמתה על הצוואה כעדת קיום לה. במצב
 28 דברים זה, גם אם אכן כטענת המשיב, לא ניתן להתייחס אליו כאל "עד

בתי המשפט

ת"א 59788-12-19

בבית המשפט המחוזי בירושלים

תאריך: ל' שבט תשפ"ג, 21 פברואר 2023

בפני: כב' השופט אלכסנדר רון

1 לעשייתה", בהצטרף ליתר הנסיבות, הדבר עולה כדי "נטילת חלק
2 בעריכתה" במובן סעיף 35 לחוק".
3

4 עוד מצאתי חשיבות גם בהתרשמות בית משפט בעניינו של התובע דן. על פי סעיף 70
5 לפסק הדין:-
6

7 "הרקע האישי של המשיב, המתואר על ידי המתנגד, אף בו יש להעלות
8 חשד בדבר מעורבותו של המשיב בעריכת הצוואה על ידי המנוחה במועד בו
9 נעשתה, כמי שהיה מצוי בפשיטת רגל (ועדיין מצוי בהליך זה כיום). אמנם,
10 המשיב ניסה להתחמק ולטעון בחקירתו כי אין זה הגיוני כי מרצונו יבקש
11 מהמנוחה לייחס לו נכס כלשהו כאשר הוא מצוי במצב משפטי סבוך זה.
12 כדבריו, "כשאני בפשיטת רגל אני אעשה צוואה לטובתי, כדי שייקחו גם
13 את הבית? זה נראה לי קצת הזוי" (ראה שורות 7-8 עמ' 59 לפרוטוקול);
14 אולם הדבר לא מנע ממנו להחתים את המנוחה על שעבוד הבית לטובת
15 חובותיו, קודם לעריכת הצוואה. גם את עניין זה מבקש המשיב לזקוף
16 לזכותו, בטענה כי מאחר והמנוחה התייחסה לנכס כשייך לו, ניאותה
17 להסכים לכל בקשותיו בנוגע לנכס זה, לרבות שעבודו; אלא שטענה זו אינה
18 מתיישבת כאמור עם קו הגנתו בחקירתו הנגדית, לפיו עולה לכאורה כי לא
19 יסכן את הבית בשל מצבו הרגיש – והיותו מצוי בפשיטת רגל"
20

21 ה. אסכם דיון זה בקביעת בית המשפט המחוזי בערעור על פסק הדין הנ"ל, לפיה -
22 "לא שוכנענו כלל כי הצוואה משקפת את רצונה החופשי והאמיתי של המנוחה" -
23 עמ' 7 שורה 22 לפסק דינו של בית המשפט המחוזי.
24

4. דיון והכרעה

25
26
27 א. כלל ועיקר: טעונה טענה לרשלנות הוכחה, הן של ההתרשלות, והן של הקשר הסיבתי
28 לנזק שנגרם והוכח. כמפורט להלן, התרשלות מצד עורך הדין המנוחה, היתה גם היתה,
29 ברם הקשר הסיבתי לנזקו של התובע, היינו כי אכן אמור היה הוא להיות היורש

ת"א 59788-12-19

בבית המשפט המחוזי בירושלים

תאריך: ל' שבט תשפ"ג, 21 פברואר 2023

בפני: כב' השופט אלכסנדר רון

- 1 הבלעדי של הדירה, הוא, ודווקא הוא, אינו מוכח, שלא לאמר מופרך, מכוח פסק דינו
 2 של בית המשפט לענייני משפחה.
 3
- 4 ב. דומה, את קיומה של התרשלות, אף כמעט שלא נצרך לנמק. מתפקידו של עורך דין
 5 העורך צוואה, לוודא קיום מוקפד של הוראות החוק, ועל פני הדברים, התרשל הוא
 6 בכך. גורלה של הצוואה, סופה מעיד על תחילתה. צוואה שנפסלת בנסיבות כאמור,
 7 לא נערכה באופן המצביע על התנהלות מוקפדת מצד עורך הדין שאת שירותיו שכרה
 8 המנוחה, מן הסתם, כדי שתצא מתחת לידה צוואה כשרה. על פני הדברים נמנע עורך
 9 הדין המנוח מהקפדה מלאה וסדורה של הוראות הדין, החל בכל הקשור לאשתו, עדת
 10 הקיום הראשונה, וכלה בכך שלא וידא שלא נחתמת הצוואה באופן הנוגד את סעיף
 11 35 לחוק הירושה. אף חובת הזהירות המוטלת על עורך דין, לרבות כלפי התובע, אינה
 12 נתונה במחלוקת של ממש.
 13
- 14 ג. ברם, כדי לזכות בתביעה, נדרש להניח שאכן היה התובע היורש של הדירה, אלמלא
 15 נפסלה הצוואה. אלא, שעל רקע הפסיקה דלעיל, אין בכוחו של התובע לטעון את
 16 טענותיו, ולבקש מבית משפט זה להניח שהיה הוא אמור להיות היורש, כשבית
 17 המשפט קבע את ההיפך. נקלע התובע לכעין מעגל שוטה: מבין הוא, אמנם – לצערו,
 18 שנפסלה הצוואה, אמור היה הוא להבין שגלומה בפסק הדין הכרעה, שאין הוא
 19 היורש, אך למרות זאת, מבקש הוא, שיוכר כיורש לצורך ההליך דנן, כאילו לא נפסלה
 20 הצוואה. לחלופין מבקש הוא שאכיר בו, אולי מתוך סמכותי לשאלות שבגררה,
 21 לראות בו כיורש הפוטנציאלי, למרות פסיקת בית המשפט, ומבקש הוא שאתעלם
 22 מקביעתו המפורשת של בית המשפט המחוזי שלא הוכח שנכון לראות בו כמי שלידי
 23 התכוונה אימו להעניק את דירתה, לאחר מותה. ואולם, אין הדעת נותנת, שאכריע
 24 כשאלה בגררה בשאלה האם ניתן לראות בתובע כמי שלידי התכוונה המנוחה

תאריך: ל' שבט תשפ"ג, 21 פברואר 2023

בפני: כב' השופט אלכסנדר רון

1 להוריש את דירתה, כאשר בית המשפט שהוסמך לכך בחוק, קבע את שקבע בפסק
2 דין מנומק וחלוט.

3
4 ד. ובפשטות הדברים – על התובע נטלי הראיה, ומאחר ולא עלה בידו להוכיח שממנו
5 נלקחה הדירה עקב התרשלות עורך הדין, כשל הוא בהוכחת העוולה הנזיקית
6 הנטענת.

7
8 ה. מעל הצורך אציין עוד שני קשיים לפתחו של התובע, הגם שכבר לא יהא בהם כדי
9 לשנות. ראשית, שווי נזקו, היינו שווי הדירה, לא הוכח כדבעי וחוות דעת בעניין אין
10 בפני, בין ביחס לשווי הדירה במועד הירושה, והן ביחס לדמי השכירות הנטענים
11 שאותם, התובע, לדבריו, איבד. ושנית, שהיה התובע במועד הרלוונטי בהליכי
12 פשט"ר, ואפילו היתה הירושה יוצאת אל הפועל, ייתכן מאד שמי שהיה נהנה מכך,
13 היו אלה נושיו. במאמר מוסגר עוד יוער, בשים לב לטענה נוספת בה נקט, שהיה זה
14 הוא שמימן את רכישת הדירה, שבצוואתה הקודמת של אימו, ובניגוד לצוואתה זו,
15 לא נכתב שמו כמי שיועד לרשת את הדירה, מצב דברים שיש בו כדי להוסיף ולהכביד
16 על טענותיו.

17
18 5. סוף דבר

19 התביעה – נדחית.
20 מאחר והתרשלות המנוח מוכחת, אמנע, גם אם בגבול שורת הדין, מעשיית צו להוצאות. ערבון
21 להבטחת הוצאות הנתבעים, שהפקיד התובע, יושב לידי באמצעות ב"כ.

22
23 ניתן היום, ל' שבט תשפ"ג, 21 פברואר 2023, בהעדר הצדדים.

24

בתי המשפט

ת"א 59788-12-19

בבית המשפט המחוזי בירושלים

תאריך: ל' שבט תשפ"ג, 21 פברואר 2023

בפני: כב' השופט אלכסנדר רון

א. / י.
אלכסנדר רון, שופט

1

2

